

DECIZIE

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Galina Țugulschi,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi împotriva Primăriei municipiului Orhei,
persoana terță Tatiana Trifan cu privire la anularea actului administrativ individual
defavorabil și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva încheierii din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Vitalie Tihon în interesele lui
Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a
Judecătoriei Orhei, sediul Telenești,

c o n s t a t ă :

La 25 martie 2020, Galina Țugulschi și Vadim Țugulschi au depus cerere de
chemare în judecată în contencios administrativ, împotriva Agenției Servicii Publice,
Serviciul Cadastral Teritorial Orhei și Primăria municipiului Orhei, persoana terță
Tatiana Trifan solicitând recunoașterea nulității actului de stabilire a hotarelor
terenului din 17 ianuarie 2020 emis de Primăria Orhei și Agenția Servicii Publice,
recunoașterea nulității autorizației de construire nr.9 din 28 februarie 2020 și
încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin încheierea din 18 mai 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești s-a dispus
separarea pretenției înaintată de reclamantii Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi
împotriva Agenției Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Orhei, Primăria
municipiului Orhei, persoana terță Tatiana Trifan cu privire la constatarea nulității
actului administrativ individual defavorabil, actului de stabilire a hotarelor din 17
ianuarie 2020, pentru examinarea într-o cauză de contencios administrativ separată
(f.d.75-76, vol.I).

Prin hotărârea din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești s-a
respins cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Vadim
Țugulschi și Galina Țugulschi împotriva Primăriei municipiului Orhei, persoana terță
Tatiana Trifan cu privire la anularea autorizației de construire nr.9 din 28 februarie
2020 și încasarea cheltuielilor de asistență juridică (f.d.63, 75-80, vol.II).

La 22 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice și prin intermediul

oficiului poștal, avocatul Vitalie Tihon, în interesele Galinei Țugulschi și Vadim Țugulschi a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu reexaminarea fondului cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cerințele reclamantilor să fie admise (f.d.68-70, 73-74, vol.II).

Prin încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Vitalie Tihon, în interesele lui Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi, împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ (f.d.116-117, vol.II).

Încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de Galina Țugulschi, Vadim Țugulschi, precum și de reprezentantul acestora - avocatul Vitalie Tihon, la 16 decembrie 2021 (f.d.120, 123, vol.II).

La 16 decembrie 2021, Galina Țugulschi, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, a depus recurs împotriva încheierii din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs cu repunerea în termen, casarea încheierii instanței de apel, cu reexaminarea fondului cererii și punerea pe rol a apelului declarat (f.d.124-125, vol.II).

În motivarea recursului, Galina Țugulschi a indicat dezacordul cu încheierea instanței de apel.

La fel, cu referire la netemeinicia încheierii contestate recurentul Galina Țugulschi, a mai indicat că a avut o așteptare rezonabilă să-i fie comunicată o încheiere prin care nu se va da curs apelului. Însă, contrar așteptărilor rezonabile, instanța de apel a dispus direct inadmisibilitatea apelului prin încheierea din 24 noiembrie 2021.

În susținerea cererii de recurs, Galina Țugulschi mai notează că, hotărârea motivată nu i-a fost notificată în modul corespunzător, or, corespondența a fost returnată cu mențiunea „nereclamat” .

În această ordine de idei, consideră că instanța de apel a privat apelantul de dreptul la un proces echitabil și de dreptul la un recurs efectiv.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art.242 din Codul administrativ recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 24 noiembrie 2021, fiind notificată recurentei Galina Țugulschi la data de 16 decembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8005988406AS, anexat la materialele cauzei (f.d.120, vol.II).

Recursul a fost depus de Galina Țugulschi la 16 decembrie 2021 prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău (f.d.124-125, vol.II).

Astfel, instanța de recurs consideră că Galina Țugulschi s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din

Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art.191 alin.(5) din Codul administrativ Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La 05 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Primăria mun.Orhei și persoanei terțe Tatiana Trifan copia recursului depus de Galina Țugulschi (f.d.129, vol.II), fiind recepționată de aceștia la 10 ianuarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8005942766AS și respectiv, nr.DS8005942765AS, anexate la materialele cauzei (f.d.131-132, vol.II).

Intimatul Primăria mun. Orhei și persoana terță Tatiana Trifan nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință până la data examinării recursului.

Studiind actele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de Galina Țugulschi și de a menține încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că prin încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Vitalie Tihon, în interesele lui Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi, împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ (f.d.116-117, vol.II).

Instanța de apel a reținut că, reprezentantului apelanților Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi, avocatului Vitalie Tihon, i-a fost notificată hotărârea motivată a primei instanțe la 12 iulie 2021, ultimul, însă, a omis termenul de depunere a cererii de apel motivată, nefiind prezentat instanței de apel nici până la data examinării apelului.

Instanța de apel a mai reținut că, corespondența expediată în adresa apelanților Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi a fost restituită instanței de fond cu mențiunea „nereclamat”.

În conformitate cu art.236 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Potrivit prevederilor art.232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei denotă că, prin hotărârea din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești s-a respins cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi împotriva Primăriei municipiului Orhei, persoana terță Tatiana Trifan cu privire la anularea autorizației de construire nr.9 din 28 februarie 2020 și încasarea cheltuielilor de asistență juridică (f.d.63, 75-80, vol.II).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 22 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice și prin intermediul oficiului poștal, avocatul Vitalie Tihon, în interesele Galinei Țugulschi și Vadim Țugulschi a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu reexaminarea fondului cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cerințele reclamantilor să fie admise (f.d.68-70, 73-74, vol.II).

Hotărârea motivată din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești a fost notificată reprezentantului reclamantilor/apelanților – avocatului Vitalie Tihon, la data de 12 iulie 2021, fapt ce se confirmă prin inscripția efectuată pe avizul de

recepție nr.DS8000144366AS (f.d.91, vol.II).

Totodată, potrivit materialelor cauzei, la 06 iulie 2021, Judecătoria Orhei, sediul Telenești a expediat în adresa reclamanților/apelanților Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi copia hotărârii integrale din 20 aprilie 2021 (f.d.83, vol.II), însă, corespondența expediată în adresa ultimilor, indicată de aceștia în cererea de chemare în judecată, a fost returnată instanței de fond cu mențiunea „nereclamat” (f.d.92, vol.II).

Distinct, se reține că dispozitivul hotărârii și hotărârea motivată nominalizată au fost plasate pe Portalul Național al Instanțelor: www.cab.instante.justice.md.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs notează că lui Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi le-a fost notificată hotărârea motivată din 20 aprilie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești, la data de 12 iulie 2021, prin intermediul reprezentantului acestora – avocatul Vitalie Tihon.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Potrivit art.109 alin.(2) Cod administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului, în baza art.232 alin.(2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 13 iulie 2021 și a expirat la data de 11 august 2021, zi de miercuri.

În speță, instanța de recurs a reținut din cumulul probatoriu anexat speței că, apelanta/recurenta Galina Țugulschi a depus apelul motivat împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești, după pronunțarea încheierii instanței de apel, tocmai la 16 decembrie 2021, cu omiterea evidentă a termenului legal de prezentare a motivării apelului (f.d.126-127, vol.II).

În astfel de circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a considerat a fi incidente cazului prevederile art.236 alin.(2) lit.e) Cod administrativ și prin încheierea din 24 noiembrie 2021 întemeiat a considerat ca fiind inadmisibil apelul depus de avocatul Vitalie Tihon, în interesele lui Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi.

Este cert că Galina Țugulschi recepționând, prin intermediul avocatului Vitalie Tihon, la 12 iulie 2021 hotărârea motivată a instanței de fond, nu s-a conformat prevederilor legale și nu a depus motivarea apelului în termenul stabilit la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, termen imperativ stabilit de lege. Or, termenul de prezentare a motivării apelului a expirat la data de 11 august 2021.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție denotă că recurenta nu a depus diligența necesară în vederea valorificării dreptului său

de acces la instanță.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Astfel, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art.24 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție punctează că, Galina Țugulschi având calitatea procesuală de reclamant, a fost obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarului despre care cunoștea cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea sa și să respecte termenele prevăzute de lege, adică urma să întreprindă toate măsurile necesare de protejare a drepturilor sale, inclusiv prin acțiuni concludente de informare în privința modului de derulare a procesului prin care să demonstreze păstrarea interesului față de caz și imposibilitatea de a se familiariza cu hotărârea adoptată într-un asemenea mod, pentru a dispune de posibilitatea contestării hotărârii în termen.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul Galina Țugulschi a fost citată pentru a se prezenta la ședința de judecată, fapt confirmat prin avizele de recepție a notificărilor și prin mențiunile din procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.128, 130, 151 vol.I).

Conform art.218 lit.c) din Codul administrativ, participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Totodată, pe parcursul examinării cauzei Galina Țugulschi a fost asistată de un avocat, care este o persoană abilitată și calificată, conform art.1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi.

Aderent, art.60 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19 iulie 2002 prevede că avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Contractele de asistență juridică

încheiate în formă scrisă de avocați și avocați stagieri, investite cu formulă executorie, au putere de titlu executoriu la data exigibilității creanței și oferă dreptul la executare silită extrajudiciară, fără adresarea unei cereri în instanța de judecată sau către notar, dacă părțile au convenit aceasta, în mod expres, în contract.

Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Totodată, Colegiul decelează că prin prisma pct.3 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar nr.158 din 28 februarie 2013, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar se imprimă pe hârtie de formatul A4, împărțită în două părți identice, în partea din stânga fiind lăsat un spațiu liber de 2 cm. O parte se decupează și se prezintă organelor de urmărire penală, instanței de judecată sau altor autorități în raport cu care își exercită împuternicirile avocatul sau avocatul stagiar, iar cealaltă parte este păstrată de către avocat sau, după caz, de către avocatul stagiar.

Potrivit mandatului, avocatul Vitalie Tihon a fost împuternicit de către client, la caz Galina Țugulschi, inclusiv cu dreptul de a ataca încheierile și hotărârile judecătorești și deciziile instanțelor de judecată, de a semna cererile inițiale/introductive (inclusiv acțiunile, contestațiile, plângerile, apelurile, recursurile, revizuirile), cererile suplimentare, concretizate, modificate sau renunțările, precum și cererile de exercitare a căilor de atac, în prima instanță, Curtea de Apel și/sau Curtea Supremă de Justiție (f.d.8), prin urmare se reține că acesta dispune de împuterniciri conform rigorilor de a contesta actele judecătorești.

Instanța de recurs notează că, materialele cauzei atestă că cererea de apel nemotivată a fost depusă de avocatul Vitalie Tihon, în interesele lui Vadim Țugulschi și Galina Țugulschi, cu respectarea termenului de atac a hotărârii primei instanțe, prin urmare, recurenta urma să manifeste diligență sporită și să se intereseze dacă a fost sau nu redactată hotărârea motivată, iar ulterior, întreprinderea măsurilor necesare și utile pentru a uza de dreptul procedural de a depune apelul motivat.

În asemenea circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază argumentele inserate în cererea de recurs de recurentul Galina Țugulschi, ca fiind irelevante, lipsite de suport juridic și probatoriu, considerente din care urmează a fi apreciate ca fiind declarative.

Sub acest aspect, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că Galina Țugulschi avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat cu desăvârșire.

Instanța de recurs punctează că Galina Țugulschi a dispus de suficient timp pentru a întocmi și a depune la Curtea de Apel Chișinău motivarea apelului împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești.

În circumstanțele descrise, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că motivarea apelului împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești a fost prezentată instanței de

apel la data de 16 decembrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, după emiterea încheierii din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, respectiv, după expirarea evidentă a termenului stabilit în art.232 alin.(2) Cod administrativ.

Or, prezentarea cererii de apel motivată împotriva hotărârii din 20 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești reprezintă obligația pozitivă a apelantului Galina Țugulschi.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al apelantei/recurente Galina Țugulschi, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul Galina Țugulschi nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art.232 alin.(2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ. Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu normele de drept, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei,

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de recurentul Galina Țugulschi și se menține încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron